

Motion till riksdagen 2022/23:503

av **Markus Wiechel (SD)**

Skärpta krav på kycklingindustrin

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett förbud av s.k. turbokycklingar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för levnadsvillkoren inom kycklingindustrin och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga nolltolerans för rättsliga övertramp under slaktprocessen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utgå från European Chicken Commitment (ECC) som miniminivå inom djurvelfärden för kycklingar och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Kyckling förknippas av många med hälsosam, enkel samt förhållandevis klimatsmart mat. Därtill tycker nog de allra flesta att den dessutom både är god och billig, vilket gör att den är vanligt förekommande som vardagsmat bland människor i olika skeenden av livet. Kycklingarna är dock också egna individer som precis som alla andra djur har känslor och olika behov. Mot bakgrund av detta är det fruktansvärt sorgligt att se när dessa djur far illa till följd av att de inte längre ses som individer – utan bara som föda för människor och eventuellt våra husdjur. Det höga tempot i kycklingfabrikerna vittnar om att dessa liv ses som mat i samma sekund som de kläcks och påbörjar sina korta liv.

Kycklingarnas levnadsvillkor

Vi har till följd av massproduktionen i kycklingfabrikerna tvingats att läsa om skrämmande historier om vardagen för dessa individer. Burhöns blir lyckligtvis mindre vanligt förekommande, men förhållandena för kycklingarna behöver ändå ses över mot bakgrund av den extrema trängseln i många kycklingfabriker: Under den korta

uppväxten lever de nära andra individer; upp till 25 kycklingar får idag hållas per kvadratmeter, vilket är talande för hur trångt det är på golven. Utöver trängseln ser vi vilka konsekvenser ambitionen att få fram mest mängd kött på kortast möjliga tid har för individerna. Aveln är gjord för att de ska växa snabbt, vilket innebär att skelettet inte hinner med under kroppens snabba tillväxt. Trängseln och aveln gör att industrikycklingarna vid fem veckors ålder drabbats av såväl olika sjukdomar som haltande, ofta till följd av brutna lemmar. Kycklingarna inom matindustrin anses vid denna tid vara färdiga för slakt och har då nästan den dubbla vikten jämfört med deras vilda och fullvuxna släkting.

Hanteringen inför slakt visar också på enorma brister ur ett djurskyddsperspektiv. Över 200 000 individer transporteras varje dag till ett slakteri och då placeras kycklingarna i lådor som är så trånga att de knappt kan röra sig alls, vilket utöver rädsla och allmänt obehag medför ytterligare stress. När de väl befinner sig i lådorna kan det ta lång tid innan det är dags för slakt, ibland uppemot en dag och över 100 000 dör varje år till följd av trängseln eller omständigheterna, exempelvis extrema temperaturer, under själva transporten.

I början av 2018 kunde vi läsa om Livsmedelsverkets veterinärer som efter en inspektion av slakten på Guldfågeln's stora kycklingslakteri på Öland märkte att något var fel med de kycklingar som kom dit. Många kycklingar kom till slakteriet med brutna vingar och veterinärerna kunde vittna om att det fanns så allvarliga frakturer att skelettet till och med penetrerat huden. Enligt veterinärernas beräkningar rörde det sig om 1 800 kycklingar med brutna vingar om dagen, i genomsnitt. Det handlar med andra ord om nära 2 000 individer som lider något extremt av dessa benbrott. Kycklingarna har nämligen, precis som vi människor, benhinnor runt skelettet som innehåller väldigt mycket nerver.

Även om företrädarna för kycklingindustrin har tydliggjort att man önskar förbättra hanteringen räcker det inte. Regeringen bör omedelbart förbjuda så kallade turbokycklingar, kycklingar tillhörande framodlade raser ämnade att växa onaturligt snabbt, som idag innebär ökade hälsoproblem för enskilda individer. Därtill måste regeringen se över regelverket för levnadsvillkoren inom kycklingindustrin och återkomma med hårdare krav på branschen.

Bedövning inför slakt

Det är inte bara hanteringen inför slakt som behöver ses över, utan även själva slaktfasen. Vittnesmål och kontroller har visat hur kycklingar skållats levande, vilket naturligtvis är ett lidande få överhuvudtaget kan föreställa sig. Att detta kunnat ske beror på att kycklingarna helt enkelt inte avblodats innan det varit dags för skållningen, och det är lyckligtvis strikt förbjudet enligt djurskyddslagstiftningen.

På Guldfågeln's slakteri på Öland fann veterinärer vid en rutinkontroll att minst tio kycklingar skållats levande i början av 2018. Detta kunde ske trots att personal på plats ska inspektera att alla kycklingar som är redo för skållning har fått halsarna avskurna och därmed är avlidna. Om så inte skett ska hela slaktprocessen avbrytas. I bästa fall har de drabbade individerna inte varit medvetna, då de inför avblodning förts i ett strömförande vatten, men även här ser vi hur branschen vid ett antal tillfällen har brustit. De kan dessutom ha hunnit vakna upp inför skållningen efter strömbedövningen, vilket

innebär att de bränns i det heta vattnet – ett ofattbart smärtsamt och ångestframkallande sätt att dö på.

Även om dessa fall i sedvanlig ordning anmäls för brott mot djurskyddslagen är det orimligt att industrin som haft ansvaret för att säkerställa att djurskyddslagstiftningen upprätthålls fortsätter utan större konsekvenser. Eftersom slakteriet på Öland inte är ensamt med dessa brister, liknande vittnesmål har exempelvis också uppmärksammats på slakteriet Lagerbergs Atria Sverige AB i Sölvesborg, vet vi att det inte är enskilda händelser. Vare sig bedövningen inför en avblodning eller själva avblodningen misslyckas är det oacceptabelt att det får ske och hårdare krav måste ställas på branschen som har till uppgift att säkerställa att man följer lagstiftningen. Regeringen bör återkomma med förslag på nolltolerans gentemot branschen där ett övertramp mot rådande djurskyddslagstiftning under slaktprocessen leder till kännbara konsekvenser för de skyldiga företagen, exempelvis tillfälliga näringsförbud eller kraftiga böter.

European Chicken Commitment (ECC) som miniminivå

European Chicken Commitment (ECC) är ett initiativ som består av ett flertal välfärds-kriterier för kycklinguppfödning. Dessa kriterier kan idag med fördel användas av företag vid inköp av kycklingkött för att minska risken för att köttet framkommit genom dålig djurvälstånd. Kriterierna i ECC ska vara baserade på den senaste forskningen om djurvälstånd och framtagna av en lång rad djurskyddsorganisationer i Europa, vilket medfört att hundratals företag i Europa har valt att arbeta med ECC. Detta har medfört en väsentlig förbättring av djurvälstånd och kan på sikt bidra till en ny miniminivå för den standard som råder inom kycklingindustrin. De kriterier som för närvarande gäller för ECC bör senast 2026 anses vara miniminivån för kycklingindustrin att förhålla sig till i Sverige.

Markus Wiechel (SD)